

A dorozsmai szélmalom halála

Visszavonhatatlanul igazak nagy nótaköltőnk ismert dalának kezdő sorai: valóban nem forog többé a dorozsmai szélmalom. Összedőlt, sokat látogatott, sokat emlegetett ipari műemlékünk. A hajdani tulajdonosok visszaemlékezése szerint 1821-ben építtette a község Czékus nevezetű bírója, 1900-ban került Faragó György birtokába. 1960-ban végezték rajta az utolsó nagyjavítást Király István zákányszéki szélmolnár irányításával, de utána is tapasztgatták két évenként. Ha a vályogépület éveinek számát tekintjük csupán, akkor is megszolgált a dicsőségét és országos hírét.

Földrajztudományi ülősszak

A Szegei Tanárképző Főiskola rendezésében földrajztudományi ülősszak kezdődött tegnap, szerdán délelőtt a főiskola dísztermében. Az ülősszak vendégeit dr. Hegedűs András főiskolai főigazgató köszöntötte, majd megkezdődtek a Dél-Alföld gazdaságföldrajzával foglalkozó előadások.

Dr. Moholi Károly főiskolai tanár A Dél-Alföld gazdasági fejlődésének sajátosságai napjainkban című referátumához dr. Enyedi György, a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutató Intézetének helyettes igazgatója és dr. Mészöly Gyula, a Duna-Tisza-közi Kísérleti Intézet igazgatója, Kossuth-díjas akadémikus mondott korreferátumot.

Délután a dél-alföldi települések problémái különös tekintettel a tanyavilágra címmel dr. Szabó László főiskolai tanár előadása hangzott el. Korreferens ezúttal Klebenczki József főiskolai adjunktus és dr. Frisnyák Sándor főiskolai adjunktus volt.

Ma, csütörtökön, az ülősszak második témakörének megvitatására kerül sor. A főiskolai földrajzoktatás metodikai kérdései című témáról elsőként Németh István főiskolai docens szól, aki a terepgyakorlatok és tanulmányutak szakmai és nevelési jelentőségét taglalja, majd — a program szerint — dr. Hans Mirus potsdami egyetemi tanár, Pályok László ungvári egyetemi docens, Olasz Géza nyitrai főiskolai adjunktus és Drien Károly főiskolai tanár szólal fel.

Ugyancsak ma hangzik el dr. Bona Imrénének a földrajzi jellemzés problematikájával foglalkozó előadása — korreferens: dr. Udvarhelyi Károly főiskolai tanár — és a Kísérletek a földrajzi vizsgáztatás korszerűsítésére című tanulmány, amelyet dr. Futó József főiskolai docens ismertet. Ez utóbbi dolgozatot dr. Gertig Béla főiskolai tanár korreferálja.

Nyugdíjasok, máshol dolgozók a szolgáltató hálózatban

Megjelent a Munkaügyi Minisztérium közleménye azoknak a külső szakembereknek és nyugdíjasoknak a támogatásáról, akik a lakosságnak különféle munkákat, szolgáltatásokat akarnak végezni.

A szolgáltatások fejlesztéséről szóló kormányhatározat előírja, hogy ha más területeken dolgozó szakemberek munkaidejük lejártá után, javító-szolgáltató munkát akarnak végezni, ezt csak kivételes esetekben szabad megtiltani. A Munkaügyi Minisztérium mostani közleménye szerint a szolgáltatásokba a munkaidő utáni bekapcsolódás gyakorlati módja a mellékfoglalkozás. Szükséges, hogy a vállalatok az ilyen mellékfoglalkozás létesítéséhez az engedély felesleges késedelem nélkül kiadják. Az engedély kiadását csak akkor tagadják meg, ha ezzel valamilyen összeférhetetlen helyzet idéződnék elő, vagy ha a dolgozó mellékfoglalkozása a vállalatnak súlyosan sérelmes lenne.

A kormányhatározat értelmében elő kell segíteni azt is, hogy minél több nyugdíjas bekapcsolódjék a szolgáltatásokba. Ezért részükre a nyugdíj folyósítását korlátozó rendelkezések alól — meghatározott feltételekkel — felmentést kell adni.

A Munkaügyi Minisztérium tájékoztatásul közli, hogy a nyugdíjkorlátozás alóli felmentésre a jogszabály értelmében akkor kerülhet sor, ha a nyugdíjas a lakosságnak vállal szolgáltató munkát és a szolgáltatóüzem telephelyén kívül végzi munkáját. Mindkét körülményt a tanácsal kell igazoltatni. A Munkaügyi Minisztérium közleménye felhívja a figyelmet, hogy amikor a nyugdíjasokat alkalmazó vállalatok és szövetkezetek a korlátozás alóli mentesítés végett a SZOT-társadalombiztosítási főigazgató-ságához fordulnak, akkor az említett igazolást is mellékeljék.

A Nap előtt a Merkúr

Szombaton átvonul a Nap előtt a Merkúr. A Keletről közeledő bolygó tányerjának nyugati szélé a napkorong keleti peremét hajnali 5 óra 20 perckor éri majd el, s körülbelül 3 perccel múlva már a Nap előtt lesz a kis sötét folt. A jelenléte szabad szemmel nem lehet észlelni, mert a Merkúr nagyon kicsi. Legalább

ötszörösen nagyító távcsővel, vagy sötét üvegen át azonban jól megfigyelhető lesz, amint csaknem nyolcórás útján végigvonul a Nap előtt. A jelenség 13 óra 9 perckor ér véget. Minden évszázadban 13 Merkúr-átvonulás fordul elő, többnyire november 10, vagy május 8. körül. (MTI)

Új kőolaj és földgázlelő hely

A zalai olajkutatók az elmúlt néhány esztendőben a mély és nagymélységű szerkezetkutató fúrásokon kívül új területeket vontak kutatás alá. Ennek során új kőolaj- és földgázlelő helyet tártak fel. Szénhidrogénlelő helyeinket jelölő geológiai térképekre új név került: Ortaháza, amely a lovászi és a nagylengyeli olajmező között helyezkedik el. A Dunántúli Kutató és Fejtő Vállalat 1966-ban mélyített itt egy felderítő fúrást, s jelentős szénhidrogén nyomokra bukkant. A munkát felszíni geofizikai kutatások követték, majd a kettő adatainak összevetése alapján 1969-ben megkezdtek Ortaháza térségében a kutatást. További két kutat mélyítették,

s mindkettőnél eredménnyel jártak. 1550 és 1950 méter között a két kútban több, egymás alatt elhelyezkedő kőolaj és földgáztelepet tártak fel. Laboratóriumi vizsgálatok szerint Ortaházán jó minőségű kőolajat és jól égő földgázt tártak fel. A 3-as számú kutat már át is adták a Dunántúli Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalatnak próbatermelésre. Az eddigi megállapítások szerint a feltárt kőolaj összetétele, sem pedig a geológiai viszonyok nem hasonlítanak az eddig ismert zalai lelőhelyekhez. A szakemberek a zalai olajbányászat megújódását remélik Ortaházától. (MTI)

SZOTE-orvostudományi kar

A Szegei Orvostudományi Egyetem orvosi kara — amelyet a József Attila Tudományegyetem három kara után most bemutatunk —, ugyancsak a kolozsvári egyetem Szegedre költözésekor, 1921-ben kezdte meg munkáját a városban. Teljes önállóságot 1954-ben kapott, amikor az orvosegyetem különvált a tudományegyetemtől.

Az adatok, amelyek a kar fejlődését jellemzik, különösen a hallgatók létszámát és a klinikai ágyak számát illetőleg szembetűnőek. A felszabadulás előtt általában 60 fős évfolyamokat tanítottak, a jelen években pedig a 200-as évfolyamok az általánosak; a húszas évek 480 klinikai ágyával szemben pedig 1250-re nőtt a kórtérmi fekhelyek száma.

A kar oktatási profiljában is történt egy jelentős

változás: megkezdődött az általános fogorvos képzés, amelynek keretében évente 20 hallgató kap fogorvosi diplomát. Ami a Szegeden folyó orvosi kutató munkát illeti, az különösen most ígér szép sikereket, hiszen a tudománypolitikai irányelvek szellemében ismét az egyetemekre koncentráldók a kutatói munka — mind az alap-, mind pedig az alkalmazott kutatások terén.

A kar kiváló orvosait — akik között akadémikust, akadémiai levelező tagot, a tudományok doktora tíz és a kandidátusi cím 50 birtokosát tiszteletünk — bizonyára még eredményesebb munkára serkentik az új, nagyobb lehetőségek.

A kutató munka számos fontos területe mellett Szegeden is egyre nagyobb szerepet kap a megelőzés. Mint dr. Berencsi György, a Közegészségügyi Intézet igazgatója, a SZOTE orvoskarának dékánja elmondotta, a kar több intézete foglalkozik a betegségek megelőzésének kérdéseivel, hiszen az orvostudomány fejlődése során mind nagyobb és nagyobb szerepet kap ez a fontos tevékenység.

Az említett feladatok teljesítésén túl természetesen a gyógyító munkából is kivesszük részüket a kar dolgozói. A klinikák — amelyek betegek között nemcsak a szorosban vett körzet lakói, de messzi vidékekről idehozott, gyógyulásukat keresők is vannak — mind az orvosok képzettségét, mind a felszereléseket illetően magas

szakmai szinten állnak. Ugyancsak a gyógyító munkát segíti az a sokoldalúan kiépített kapcsolat, amely a körzet egészségügyi dolgozóhoz köti a klinikai kutatókat, orvosokat.

Az orvoskaron folyó oktatás során, ahogy eddig, ezután is nagy szerepet játszik az intenzív közvetlen ráhatás, amely leginkább a nagyobb hallgatói csoportok előtt elhangzó előadásokon valósul meg. Kisebb közösségekkel a rendelkezésre álló helyiségek szűkös volta miatt csak ritkábban tudnak foglalkozni.

A medikusok kollégiumi elhelyezése viszont az utóbbi években igen kedvezően alakult; mind a Semmelweis-, mind pedig az id. Jancsó-kollégiumban ideális körülmények között tölthetik el diák éveiket.

Azt, hogy a szegei orvoskaron milyen sikeres kutató, gyógyító és oktató munka folyik, jól bizonyítja a külföldi hallgatók száma. Jelenleg több mint tíz országból száz vendéghallgató vesz részt az előadásokon, gyakorlati foglalkozásokon. Többségük a fejlődő afrikai országok fia, de néhány éve már a szomszédos Jugoszláviából is felvesznek jelentkezőket. Ez a jövőben sem változik. Azok a fiatalok, akik néhány év múlva lesznek orvostanhallgatók Szegeden, tagasabb termeket, s több új épületet találnak majd a Tisza-parti klinikanegyedben.

A. L.

Kidobott pénz bevásárló kocsira?

Arról panaszkodik levelében özv. Terbe Kálmánné (Lenin körút 40. földszint 2.) olvasónk, hogy március 20-án egy kerekcs guruló bevásárló kocsit vett, mert nehezére esik már csomagot cipelni, s gondolta, ezzel könnyen megoldja a bevásárlásokat. — Így is van, hiszen éppen ezért készülnek ezek a praktikus kis kocsik. Olvasónknak azonban nem volt szerencséje ezzel a vétellel: a kocsi zára már másnap letörtött, de a reklamációra a Centrum Áruház — ahol vásárolta a kiskocsit — azonnal megjavíttatta. Sajnos, most nagyobb hiba történt: a kocsit összetartó vaspánt levált, s az egész egy rozoga tákolmány lett. Nem szakember is megállapíthatja, hogy több helyen hegeszteni kellene. Olvasónk kétségbeesett, hogy hiába dobta ki a 262 forintot, pedig alacsony nyugdíjából ez nagyon is nagy összeg.

A Centrum Áruház igazgatójával, Dózsa Pállal be-

sélgettünk panaszosunk ügyében. Azt a választ kaptuk, hogy olvasónk szíveskedjék befáradni a Centrum Áruházba, a vásárolt kiskocsit is vigye magával. Panaszát kivizsgálják és amennyiben lehetséges, orvosolják.

Lesz makett

„Nagyon szeretném” meg tudni, hogy Szeged városfejlesztési terveinek makettjei hol láthatóak, mert Győret, Miskolcra, Debrecenre és Szolnokra a tévében is láthatuk, s gondolom még több szegei lakost is érdekelne az, hogy milyen lesz a város a jövőben? — írja Büky Kálmánné (Üttörő tér 31.)

Nem tartják titokban, vagy éppenséggel elárva ezt a makettet, márcsak azért sem, mert még nincs is meg. Szeged általános városrendezési terve alapján — amelyet a kormány már elfogadott — most készül a tervezők asztalain a Belváros részletes rendezési, fejlesztési terve. Ennek elkészülte után maketten is fogják ábrázolni. Remélhetőleg a közeljövőben meglesz, s akkor bizonyára lesz rá alkalom, hogy a nyilvánosságnak, a város lakóinak is bemutatassa a városi tanács.

Szeged szobrai

Makarenko
(1888—1939)

(231.) A nagy szovjet pedagógus szobra az újszegedi Ifjú Gárda ifjúsági városban látható. Készítője: Ponicsán Ádám.

CSÜTÖRTÖK,
1970. MÁJUS 7.

DÉLMAGYARORSZÁG 5